

Lexikografické a lingvistické aspekty tvorby slovníkov športovej terminológie

Róbert Kandráč

Katedra športovej kinantropológie, Fakulta športu, Prešovská univerzita v Prešove
robert.kandrac@unipo.sk

Kľúčové slová: odborná terminológia, slovná zásoba, preklad, fonetika, vedy o športe, jazyk

Key words: professional terminology, vocabulary, translation, phonetics, sports sciences, language

Športová terminológia je špecifickou oblasťou terminológie, ktorá vychádza z poznatkovej bázy vied o športe. Vzhľadom na širokospektrálny charakter termínov používaných odborníkmi v oblasti športovej kinantropológie, športovej edukológie a športovej humanistiky častodochádza k nepresnému používaniu slovenských a cudzojazyčných termínov pri pomenovaní skúmaného javu. Tento stav je možné čiastočne zvrátiť používaním kvalitných prekladových a výkladových slovníkových publikácií, ktoré sa danej oblasti týkajú. V súčasnom období majú odborníci v oblasti športu možnosť využívať viacero výkladových slovníkov v slovenskom jazyku, ktoré sú buď všeobecne zamerané (Sýkora et al., 1995; Kasa, 2006; Kasa, Švec et al., 2007), alebo prekladových slovníkov, predovšetkým anglicko-slovenských alebo slovensko-anglických, zameraných buď na viacero športov (Sokolová, 1996), alebo na špecifický šport ako volejbal (Šimonek – Zapletalová – Paška, 2004), futbal (Zapletalová, 1997; Peráčková, 2002), ľadový hokej (Tóth et al., 2003) alebo basketbal (Mačura, 2004, 2005). Viacjazyčné slovníky, ktoré sú náročné z hľadiska ich lexikografického spracovania, sú skôr výnimkou (Beyer et al., 1992; Pokorná – Kandráč, 2011). Medzi najnovšie slovníkové diela z oblasti športu patria slovníky Bínovského et al. (2012), Mačuru et al. (2013b) a Kandráča (2013, 2017). Okrem slovníkových diel boli vydané aj publikácie, ktoré sú zamerané skôr na definovanie jednotlivých termínov a ich osvojovanie prostredníctvom textov a cvičení (Engelová et al., 2006; Mačura et al., 2013a; Maertín – Šimonek, 2010; Omrčen, 2000, 2010; Tírpáková – Pokorná, 2010; Pokorná – Löbel, 2014).

Ako uvádzajú Mačura – Rychtáriková – Strešková (2012), slovníky športovej terminológie prekladového typu sú skôr zoznamy termínov ako slovníky v pravom slova zmysle. Z pohľadu používateľa slovníkov je preto niekedy ťažké rozhodnúť sa pre výber prekladového ekvivalentu, ktorý by najviac vystihoval pomenovanie javu. V doteraz publikovaných glosároch športovej terminológie zároveň chýba fonetická transkripcia slovníkových hesiel, ktorá by čitateľom a používateľom objasnila a uľahčila osvojenie výslovnosti mnohokrát náročných termínov. Preto z lexikografického hľadiska možno za najhodnotnejší považovať slovník Kandráča (2017), ktorý obsahuje tak fonetickú transkripciu termínov s vyznačením hlavného a vedľajšieho prízvuku, ako aj upresňujúce sémantické poznámky.

V porovnaní s terminológiou konkrétnych športov je terminológia vied o športe sémanticky menej jednoznačná. Preto je v niektorých prípadoch náročné zvoliť adekvátny ekvivalent v cudzom jazyku pri preklade slovenských termínov, ktoré sú niekedy definované odlišne od tých cudzojazyčných. Vo väčšine prípadov sa to týka termínov z oblasti telovýchovného lekárstva a športového tréningu. V odbornej a slovníkovej anglo-americkej literatúre sa vyskytuje viacero dvojíc termínov, ktoré sa používajú bez bližšieho poznania ich významu. Medzi takéto dvojice patria *speed* a *velocity*, *strength* a *power*, *practice* a *training*

a pod. Zamieňanie takýchto termínov, ktoré nie sú synonymné, iba sťažuje výber prekladového ekvivalentu.

Slovník je možné považovať za elektronické alebo knižné abecedné usporiadanie slovnej zásoby z určitej oblasti. Pri koncipovaní slovníka športovej terminológie je dôležité definovať zameranie slovníka, ktoré môže byť buď všeobecné čiarka alebo špecifické. Za všeobecné slovníky z oblasti telesnej výchovy a športu môžeme považovať tie, ktoré obsahujú termíny z jednotlivých vedných disciplín tvoriacich poznatkovú bázu vied o športe. Naopak, špecifické slovníky bývajú zamerané na konkrétny šport, napr. futbal, alebo vednú disciplínu, napr. telovýchovné lekárstvo. Primárnym princípom zostavenia slovníka by malo byť uľahčenie odbornej komunikácie vo vedách o športe, ktoré by malo vychádzať z presných prekladov odborných termínov, ktoré sa používajú vo vedeckej teórii a praxi. Koncipovanie slovníka je možné vnímať na troch úrovniach:

1. rešeršná a komparačná,
2. prekladová,
3. fonetická.

Na prvej úrovni je podstatný výber a rešerš slovníkovej a odbornej anglo-americkéj literatúry, z ktorej budú prevzaté prekladové ekvivalenty. Na základe štúdia literatúry je možné konštatovať, že dochádza k vzniku nových termínov, čo spôsobuje, že niektoré termíny sú nahradené presnejším a výstižnejším ekvivalentom. Príkladom môže byť termín *oxygen debt*, resp. *oxygen recovery*, ktorý prekladáme ako kyslíkový dlh. *Oxygen debt* bol nahradený termínom *excess postexercise oxygen consumption*, čo je nadmerná spotreba kyslíka po zaťažení.

Tendencia vytvárať nové termíny na pomenovanie toho istého javu vytvára určitú mieru terminologickej heterogenity, ktorá má negatívny vplyv na správne používanie termínov v praxi. Ako príklad môže slúžiť termín aeróbna vytrvalosť, ktorá má v anglickom jazyku viacero prekladových ekvivalentov: *aerobic endurance*, *cardiovascular endurance*, *cardiorespiratory endurance*, *cardiovascular fitness*, *cardiorespiratory fitness* alebo *stamina*. To znamená, že v prípade prekladu slovenského textu do anglického jazyka je dôležité používať v preklade vždy iba jeden prekladový ekvivalent. Komparačná úroveň spočíva v komparácii slovenskej a anglo-americkéj literatúry s cieľom vyhľadať termíny, ktoré budú zaradené do slovníka, a prekladové ekvivalenty. Na základe komparačnej analýzy sme zaznamenali viacero dvojíc termínov, ktoré sú zamieňané aj napriek ich sémantickej odlišnosti vo viacerých špeciálnych a vedeckých disciplínach tvoriacich vedy o športe. Tieto termíny sú používané v anatómii, antropomotorike, biochémií, biomechanike, fyziológii športu alebo teórii športového tréningu.

Analýza telesného zloženia

Jednou z oblastí výskumu vo vedách o športe je diagnostikovanie a analýza telesného zloženia, ktoré je založené na modeloch zloženia ľudského tela. Na označenie telesnej hmotnosti sa používajú termíny *body mass* a *body weight*, ktoré Kent (2006) významovo rozlišuje. Z uvedených termínov je vhodné použiť termín *body mass* na označenie telesnej hmotnosti a *body weight* na označenie tlakovej sily v newtonoch, ktorou telo v gravitačnom poli pôsobí na podložku. Z hľadiska modelov zloženia tela je potrebné odlišovať termíny *fat-free mass* a *lean body mass*. Termín *fat-free mass* predstavuje biochemický koncept na rozdiel od termínu *lean body mass*, čo je anatomický koncept. Z hľadiska podielu tukovej hmoty označuje termín *fat-free mass* telesnú hmotu bez akéhokoľvek extrahovateľného tuku. Termín

lean body mass zahŕňa do telesnej hmoty podiel esenciálneho tuku nachádzajúceho sa predovšetkým v centrálnom nervovom systéme, kostnej dreni a telesných orgánoch.

Biochemické a fyziologické ukazovatele

Jedným z najsledovanejších biochemických ukazovateľov je kyselina mliečna, resp. laktát, ktoré sa do anglického jazyka prekladajú ako *lactic acid* alebo *lactate*. Medzi týmito termínmi je výrazná významová odlišnosť, pretože termín *lactic acid* označuje organickú kyselinu, ktorá sa v procese anaeróbnej glykolýzy štiepi na vodíkové ióny a laktát. Z biochemického hľadiska termín *lactate* označuje soľ, resp. ester kyseliny mliečnej. Často diagnostikovaným parametrom je anaeróbny prah, ktorý má anglický ekvivalent *anaerobic threshold*. Wilmore – Costill (2004) a Jennett (2008) definujú termín *anaerobic threshold* ako intenzitu zaťaženia, pri ktorej aeróbne zdroje energie už nestačia na uspokojenie metabolických nárokov zaťaženia a keď zároveň dochádza k zvýšenej aktivite anaeróbného metabolizmu, čo sa prejavuje zvýšením koncentrácie laktátu v krvi. Termín *lactate threshold* označuje moment v priebehu vykonávania zaťaženia narastajúcej intenzity, keď sa v krvi začína hromadiť laktát nad úroveň pokojových hodnôt v takej miere, že tvorba laktátu prevažuje nad jeho odbúravaním. V súvislosti s týmito termínmi je vhodné poznamenať, že v slovenskej odbornej a vedeckej literatúre je zaužívaný termín anaeróbny prah, nie laktátový prah. Cooper – Storer (2004) navrhujú, aby bola terminológia týkajúca sa prahov založená na spôsobe ich diagnostiky, ktoré môžu zahŕňať analýzu vydechovaných plynov (*gas exchange threshold*) alebo opakované merania hladiny laktátu v krvi (*lactate threshold*).

Fyziológia športu

V súvislosti s adaptáciou na teplo, chlad alebo nadmorskú výšku sa používajú termíny *acclimation* a *acclimatization*. Ak hovoríme o fyziologickej adaptácii v laboratórnych podmienkach, je vhodné použiť termín *acclimation*, zatiaľ čo termín *acclimatization* označuje fyziologickú adaptáciu v prirodzených podmienkach (Wilmore – Costill, 2004).

Z pohľadu odpočinku po zaťažení sa používajú termíny *recovery* a *rest*. Ak hovoríme o aktívnom odpočinku, máme na výber medzi termínmi *active recovery* a *active rest*, ktorých použitie závisí od ich definície. Kent (2006) uvádza, že ak sa zaoberáme odpočinkom, ktorý označuje zaťaženie nízkej intenzity s cieľom urýchliť zotavovacie procesy po zaťažení, je vhodné použiť termín *active recovery* alebo *exercise recovery*. Termín *active rest* definuje ako aktívny odpočinok v procese rehabilitácie po zranení.

V oblasti diagnostiky trénovanosti sa používa termín *exercise testing*, ktorý prekladáme ako záťažová diagnostika. *Exercise testing* sa ďalej delí na dva typy diagnostiky označované ako *clinical exercise testing* a *performance exercise testing*. Termín *performance exercise testing* označuje tak terénnu, ako aj laboratórnu diagnostiku zdravých osôb v závislosti od typu testu s cieľom kvantifikovať aeróbnu kapacitu, zhodnotiť úroveň trénovanosti, stanoviť reakciu organizmu na tréningové zaťaženie alebo upraviť životosprávu. Termín *clinical exercise testing* označuje diagnostiku osôb so zdravotnými ťažkosťami realizovanú takmer výlučne v laboratórnom prostredí s cieľom stanoviť diagnózu, zhodnotiť reakciu organizmu na terapeutickú intervenciu alebo priebeh rehabilitácie po operácii.

Diagnostikovaním trénovanosti dochádza k získavaniu informácií o jednotlivých fyziologických parametroch. Jedným z týchto parametrov je maximálna spotreba kyslíka, ktorej prekladové ekvivalenty sú *maximum oxygen uptake*, *maximal oxygen uptake* alebo *peak oxygen uptake*. Cooper – Storer (2004) uvádzajú, že termín *maximal oxygen uptake* označuje

najvyššiu hodnotu maximálnej spotreby kyslíka dosiahnuteľnú jednotlivcom, ktorá závisí od typu zaťaženia, veku, pohlavia a telesnej hmotnosti. Termín *maximum oxygen uptake* označuje najvyššiu hodnotu maximálnej spotreby kyslíka dosiahnutú a nameranú počas stupňovaného záťažového testu. Ďalším termínom používaným na označenie najvyššej hodnoty spotreby kyslíka je *peak oxygen uptake*, ktorý uvedení autori považujú za zbytočný a mätúci. S tým úzko súvisí aj potreba odlišiť termíny *oxygen consumption* a *oxygen uptake*. Termín *oxygen consumption* je definovaný ako množstvo kyslíka spotrebovaného v priebehu metabolických procesov na bunkovej úrovni. Termín *oxygen uptake* označuje množstvo spotrebovaného kyslíka stanoveného na základe analýzy vydychovaných plynov. Ďalším z parametrov sledovaným počas záťažových testov je maximálna srdcová frekvencia, ktorá býva označovaná termínmi *maximal heart rate*, *maximum heart rate* a *peak heart rate*. Termín *maximal heart rate* označuje najvyššiu hodnotu srdcovej frekvencie zaznamenanú počas maximálneho zaťaženia alebo vypočítanú pomocou Karvonenovho vzorca. Ak zaznamenáme najvyššiu hodnotu srdcovej frekvencie počas vykonávania špecifického zaťaženia v danom časovom intervale, označujeme ju termínmi *maximum heart rate* alebo *peak heart rate*. Jedným z fyziologických ukazovateľov, ktorý je označovaný terminologicky nesprávne, je termín anaeróbny výkon, ktorý prekladáme buď ako *anaerobic power* alebo *anaerobic performance*. Termín *anaerobic power* má užší význam a používa sa v oblasti diagnostikovania trénovanosti v súvislosti s Wingate testom, aplikáciou ktorého sa hodnotí anaeróbny výkon vo wattoch za jednotku času na kilogram telesnej hmotnosti. Termín *anaerobic performance* má všeobecný význam.

Teória športového tréningu

V odbornej literatúre zaoberajúcej sa silovým tréningom s využitím odporu sa stretávame s termínmi *resistance training*, *strength training* a *weight training*. Stoppani (2006) uvádza, že tieto termíny sa často zamieňajú aj napriek významovým odlišnostiam. Najširším pomenovaním tréningu, počas ktorého sa telo pohybuje ktorýmkoľvek smerom proti odporu, je *resistance training*. Tento termín významovo zahŕňa zdvíhanie voľnej záťaže, posilňovanie na pneumatikách a hydraulických strojoch, cvičenie s hmotnosťou vlastného tela alebo beh hore schodmi. V slovenskom jazyku by sme ho mohli nazvať cvičenie proti odporu. Na rozdiel od termínu *resistance training*, termín *strength training* je definovaný ako typ tréningu, pri vykonávaní ktorého sa telo pohybuje ktorýmkoľvek smerom proti odporu s cieľom zvýšiť svalovú silu a vyvolať svalovú hypertrofiu. Tento typ tréningu môže zahŕňať zdvíhanie voľnej záťaže alebo posilňovanie na hydraulických strojoch, ale nie beh hore schodmi. Tento termín by sme mohli preložiť ako silové cvičenie. Významovo najužším termínom je termín *weight training*, ktorý by sme mohli preložiť ako cvičenie so záťažou, ktorý označuje zdvíhanie voľnej záťaže a cvičenie na posilňovacích nie hydraulických strojoch.

V tréningovej praxi sa stretávame s dvoma termínmi, ktoré sú používané na pomenovanie tréningu, *practice* a *training*. Termín *practice* zahŕňa predovšetkým proces zdokonaľovania pohybových zručností prostredníctvom zlepšenia presnosti a načasovania pohybov. Termín *training* označuje činnosť zameranú na rozvoj pohybových schopností. V súvislosti s efektmi tréningu sa zamieňajú termíny *acute training effect* a *immediate training effect*. Zatsiorsky – Kraemer (2006) definujú *acute training effect* ako zmeny vyvolané tréningom počas samotného cvičenia v rámci tréningovej jednotky, zatiaľ čo *immediate training effect* definujú ako zmeny vyvolané jednou tréningovou jednotkou

nastávajúcou ihneď po jej ukončení. Z hľadiska načasovania a ladenia športovej formy sa často stretávame s termínmi *peaking* a *tapering*. Podľa Kenta (2006) termín *peaking* označuje proces dosiahnutia optimálnej výkonnosti v čase pretekov, čo znamená presné načasovanie športovej formy. Termín *tapering* sa týka redukcie intenzity a objemu tréningu pred dôležitými pretekmi. Na označenie tréningovej jednotky sa v anglickom jazyku používajú dva termíny: *training session* a *training unit*. Termín *training unit* je definovaný ako jednorazová fáza tréningu s cieľom rozvíjať konkrétnu pohybovú schopnosť. Termín *training session* významovo zahŕňa viacero tréningových jednotiek za určité obdobie tréningu.

V súvislosti so spresňovaním významov a používaním odborných termínov z oblasti vied o športe v odborných a vedeckých článkoch sa objavujú tendencie daný stav aspoň čiastočne napraviť. V odbornom telovýchovnom časopise *Telesná výchova a šport* bola v niekoľkých číslach vydaná rubrika s názvom „Používame ich správne?“, ktorá poukazuje na významové odlišnosti termínov používaných v oblasti telovýchovnej reality. V rámci terminologickej diskusie bolo poukázané na dvojice termínov ako rozcvičenie – rozcvička, cvičenie – cvik, cit pre loptu – pocit lopty a pod.

V rámci tvorby slovníkov je zanedbávaným aspektom fonetický prepis slovníkových hesiel. Fonetická transkripcia sa v prekladových slovníkoch nevyskytuje vôbec, čo znižuje kvalitu výstupu a využiteľnosť slovníka ako pomôcky pri príprave na ústne konferenčné prezentácie. Pri fonetickej transkripcii je v prvom rade potrebné stanoviť, či bude predmetom transkripcie severoamerický variant anglického jazyka alebo britský variant, ktorých spôsoby fonetickej transkripcie sa líšia. Fonetický prepis je jednoduchší v prípade jednoslovných slovníkových hesiel. Prepis viacslovných hesiel, resp. slovných spojení je náročnejší vzhľadom na umiestnenie hlavného a vedľajšieho prízvuku v slovnom spojení. Umiestnenie týchto prízvukov sa stáva komplikovaným aj v prípade zložených podstatných mien a spojení, ako napr. *work-to-rest ratio*, *fat-free mass index* alebo *heart rate recovery period*. Pri ich prepise je potrebné sa riadiť pravidlami vzťahujúcimi sa na prízvuk a štruktúru viacslovných spojení (Lieberman – Sproat, 1992).

Záver

Športová terminológia je špecifickým multidisciplinárnym typom terminológie, ktorá pochádza z vedných odborov vied o športe. Zdrojmi odbornej a vedeckej terminológie sú prekladové dvojjazyčné a viacjazyčné slovníky a ich výkladové ekvivalenty, ktoré je možné využiť pri objasnení významov jednotlivých termínov.

Z komparačného a rešeršného hľadiska je nevyhnutné, aby boli termíny v športových slovníkoch založené na komparácii primárnej odbornej literatúry v anglickom a slovenskom jazyku. Domnievam sa, že prebratím termínov z viacerých glosárov a slovníkov nie je možné vytvoriť kvalitnú slovníkovú publikáciu, ktorá by mala obsahovať termíny z najaktuálnejšej literatúry z danej oblasti. Na základe aktuálnej a rozsiahlej terminologickej analýzy je možné poukázať na mnohovýznamovosť, synonymickosť a zastaranosť termínov.

Z hľadiska prekladu je nevyhnutná bližšia špecifikácia termínov, ktoré sú významovo odlišné a následne nesprávne zamieňané napriek ich rozdielnym významom. V anglo-americkej literatúre sa väčšinou vyskytujú dvojice termínov, ktoré sú odborníkmi používané ako synonymné. Preto je dôležité poukázať na rozdielnosť ich definícií s cieľom spresniť ich používanie pri prekladoch odborných textov zo slovenského do anglického jazyka. Formou

bližšieho vysvetlenia významu vo forme doplňujúcich poznámok môžu autori slovníkov prispieť k skvalitneniu odborného jazyka vo vedách o športe.

Vzhľadom na požiadavky kladené na slovníky prekladového typu by mali slovníky obsahovať výslovnosť termínu v cudzom jazyku. Vo fonetickom prepise jednotlivých ekvivalentov je potrebné graficky znázorniť tak hlavný, ako aj vedľajší prízvuk, ktorých určenie je zložité predovšetkým vo viacslovných spojeniach. Umiestnenie týchto prízvukov je preto nevyhnutné konzultovať s odborníkmi v oblasti fonetiky anglického jazyka.

Literatúra:

- BEYER, E., ed. (1992): *Dictionary of Sport Science. German, English, French*. Schorndorf: Verlag Karl Hoffmann.
- BÍNOVSKÝ, A. et al. (2012): *Sports medicine. English-Slovak and Slovak-English Dictionary*. Bratislava: FTVŠ UK v Bratislave.
- COOPER, C. B. – STORER, T. W. (2004): *Exercise Testing and Interpretation*. Cambridge: Cambridge University Press.
- ENGELOVÁ, T. et al. (2006): *Sport texts*. Praha: Nakladatelství Karolinum.
- JENNETT, S., ed. (2008): *Dictionary of Sport and Exercise Science and Medicine*. London: Churchill Livingstone.
- KANDRÁČ, R. (2013): *Slovensko-anglický slovník vied o športe*. Prešov: Fakulta športu Prešovskej univerzity.
- KANDRÁČ, R. (2017): *Anglicko-slovenský slovník vied o športe*. Prešov: Filozofická fakulta a Fakulta športu Prešovskej univerzity v Prešove.
- KASA, J. (2006): *Športová kinantropológia: terminologický a výkladový slovník*. Bratislava: SVSTVŠ a FTVŠ UK v Bratislave.
- KASA, J. – ŠVEC, Š. et al. (2007): *Terminologický slovník vied o športe*. Bratislava: FTVŠ UK v Bratislave.
- KENT, M. (2006): *The Oxford Dictionary of Sport Science and Medicine* (3rd ed.). Oxford: Oxford University Press.
- LIMBERMAN, M. – SPROAT, R. (1992): The Stress and Structure of Modified Noun Phrases. In: I. A. Sag – A. Szalbosci (eds). *Lexical matters*. Stanford: University of Chicago Press, s. 131–181.
- MAČURA P. (2004): *Slovensko-anglický basketbalový slovník*. Bratislava: Združenie trénerov Slovenskej basketbalovej asociácie.
- MAČURA P. (2005): *English-Slovak Basketball Dictionary*. Bratislava: Združenie trénerov Slovenskej basketbalovej asociácie.
- MAČURA P. et al. (2013a): *English for Slovak Sports Experts*. Bratislava: FTVŠ UK v Bratislave.
- MAČURA P. et al. (2013b): *List of Sports Terms*. Bratislava: FTVŠ UK v Bratislave.
- MAČURA, P. – RYCHTÁRIKOVÁ, H. – STREŠKOVÁ, E. (2012): Výučba anglického jazyka na Fakulte telesnej výchovy a športu Univerzity Komenského v Bratislave. In: P. Mačura (ed.): *Výučba anglického jazyka na fakultách slovenských vysokých škôl pripravujúcich odborníkov v športe*. Bratislava: FTVŠ UK v Bratislave, s. 7–123.
- MAERTIN, J. J. – ŠIMONEK, J. (2010): *English Sports Terminology*. Nitra: Peter Mačura-PEEM.
- OMRČEN, D. (2000): *English for kinesiology*. Zagreb: Fakultet za fizičku kulturu Sveučilišta u Zagrebu.
- OMRČEN, D. (2009): *English for sports coaches*. Zagreb: Kineziološki Fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
- PERÁČKOVÁ, J. (2002): *Slovensko-anglický, anglicko-slovenský prekladový slovník futbalovej terminológie*. Bratislava: Peter Mačura-PEEM.
- POKORNÁ, E. – KANDRÁČ, R. (2011): *Anglicko-český, německo-český, česko-německo-anglický slovník*. Praha: Grada Publishing, a.s.
- POKORNÁ, E. – LÖBEL, B. (2014): *Grundlagen der Sportsprache. Lehrbuch für Sportstudierende*. Praha: Univerzita Karlova v Praze.

- SOKOLOVÁ, K. (1996): *Finiš: anglicko-slovenský slovník športových výrazov*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo.
- STOPPANI, J. (2006): *Encyclopedia of Muscle & Strength*. Champaign, IL: Human Kinetics.
- SÝKORA, F. et al. (1995): *Telesná výchova a šport. Terminologický a výkladový slovník. 2. zväzok*. Bratislava: Vydavateľstvo F.R.&G. spol s r. o.
- ŠIMONEK, J. – ZAPLETALOVÁ, E. – PAŠKA, E. (2004): *Anglicko-slovenský a slovensko-anglický volejbalový slovník*. Bratislava: Peter Mačura – PEEM.
- TIRPÁKOVÁ, V. – POKORNÁ, E. (2010): *Sprache der Sportarten*. Bratislava: FTVŠ UK v Bratislave.
- TÓTH, I. et al. (2003): *English-Slovak, Slovak-English Ice Hockey Dictionary*. Bratislava: FTVŠ UK v Bratislave.
- WILMORE, J. – COSTILL, D. (2004): *Physiology of Sport and Exercise* (3rd ed.). Champaign, IL: Human Kinetics.
- ZAPLETALOVÁ, E. (1997): *Nemecko-slovenský a slovensko-nemecký slovník futbalovej terminológie*. Bratislava: Slovenský futbalový zväz.
- ZATSIORSKY, W. M. – KRAEMER, W. J. (2006): *Science and Practice of Strength Training* (2nd ed.). Champaign, IL: Human Kinetics.

Summary

Lexicographic and Linguistic Aspects of Writing Sports Dictionaries

Sports terminology is a specific field of terminology based on the knowledge base of sports sciences. Given the wide spectrum of terms used by experts in the area of sports kinanthropology, sports educology, and sports humanistics, it oftentimes occurs that the Slovak and foreign terms are used incorrectly when denoting a phenomenon studied. This state may be reversed by using high-quality bilingual and monolingual dictionaries related to the area concerned. However, to be user friendly, the dictionaries must meet specific and strict requirements described in this theoretical study.

Príspevok vznikol v rámci riešenia grantového projektu VEGA č. 1/0164/15 Interdisciplinárna analýza športového komunikačného registra.